

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та туризму

УДК 33. 330.:331

Кваліфікаційна робота на
правах рукопису

РЕШЕТНИК АНДРІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Зростання ефективності логістичної діяльності
ТОВ «Альфа-Ком»»**

051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ А.В. Решетник

Керівник роботи
Грабчук Інна Францівна
к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму

Житомир – 2024

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№ __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

_____ (науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище ,ім'я, по батькові)

«__» _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Решетник Андрій Віталійович захистив

(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____ (науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище ,ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Решетник А.В. «Зростання ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» перший (бакалаврський) рівень, 051 «Економіка» Поліський національний університет, м. Житомир, 2024 р.

У дослідженні з'ясовано, що у сучасній економіці зростає конкуренція між підприємствами, що підсилює необхідність розвитку логістичної діяльності як методу оптимізації бізнес-процесів. Здійснено оцінку ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» та виявлено, що головним резервом її зростання є застосування цифровізації. Обґрунтовано заходи зростання ефективності логістичної діяльності та розроблено прогноз зростання прибутку підприємства.

Ключові слова: логістична діяльність, прибуток, цифровізація, витрати, ефективність, прогноз.

ABSTRACT

Reshetnyk A.V. «Increasing the efficiency of logistics activity of Alfa-Com LLC first (bachelor's) level, 051 «Economics» Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The study revealed that in the modern economy, competition between enterprises is increasing, which reinforces the need for the development of logistics activities as a method of optimizing business processes. An assessment of the efficiency of the logistics activity of Alfa-Com LLC was carried out and it was found that the main reserve for its growth is the use of digitalization. Measures to increase the efficiency of logistics activities are substantiated and a forecast of the company's profit growth is developed.

Keywords: logistics activity, profit, digitalization, costs, efficiency, forecast.

ЗМІСТ

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1	Сутність ефективності логістичної діяльності підприємства	8
1.2	Чинники підвищення ефективності логістичної системи підприємства	10
1.3	Методика визначення ефективності логістичної діяльності підприємства	11
РОЗДІЛ 2.	ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬФА-КОМ»	13
2.1	Організаційно-економічна характеристика підприємства	13
2.2	Ефективність використання виробничих ресурсів у ТОВ «Альфа-Ком»	15
2.3	Аналіз логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком»	17
РОЗДІЛ 3.	НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬФА-КОМ»	21
3.1	Заходи удосконалення логістичної діяльності підприємства	21
3.2	Управління ефективністю логістичної діяльності підприємства	23
3.3	Прогноз зростання ефективності логістичної діяльності підприємства	27
	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	30
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
	ДОДАТКИ	33

ВСТУП

У сучасній економіці зростає конкуренція між підприємствами, що підсилює необхідність розвитку логістичної діяльності як методу оптимізації бізнес-процесів. Наразі в Україні логістична діяльність вітчизняних підприємств орієнтована на досягнення максимальної ефективності логістичних процесів задля збільшення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання на ринку. Логістична діяльність повинна розробляти ефективні стратегії її функціонування, які інтегрують усі аспекти діяльності підприємства, враховуючи зовнішні та внутрішні фактори, а також потенційні ризики. Зростання ефективності логістичної діяльності на підприємстві можливе через зниження витрат, покращення якості продукції, впровадження інновацій, виробництво нових конкурентоздатних товарів і надання високоякісних послуг. В усіх галузях економіки спостерігається зв'язок між конкурентною позицією, інноваційним потенціалом та ефективністю логістичної діяльності. Значна кількість підприємств з розвинутою логістичною діяльністю вже переорієнтовуються з загального економічного підходу на цілеспрямовану інноваційну стратегію з використанням логістичного підходу. Ефективне функціонування будь-якого підприємства залежить від гармонійності всіх його складових, що робить детальне вивчення логістичної діяльності надзвичайно важливим завданням.

Проблеми підвищення ефективності логістичної діяльності на підприємствах досліджували як вітчизняні науковці, такі як М. Багорка, С. Гуцуленко, І. Кирилюк, Н. Макаренко, Л. Фролова та ін. Однак розвиток ринкових відносин потребує постійного вивчення економіки в контексті логістичних систем вітчизняних підприємств.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних та практичних основ зростання ефективності логістичної діяльності на підприємстві. Для досягнення мети доцільно розглянути наступні завдання: вивчити теоретичні основи ефективності логістичної діяльності на підприємстві; обґрунтувати методику оцінки ефективності логістичної діяльності суб'єкта господарювання; провести оцінку ефективності логістичної діяльності на прикладі ТОВ «Альфа-Ком»;

означити проблеми зростання ефективності логістичної діяльності на підприємстві; обґрунтувати головні заходи зростання ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком».

Об'єктом дослідження є підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком». Предметом дослідження є обґрунтування теоретичних, методичних та практичних рекомендацій підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком».

Теоретичні дослідження за проблемою зростання ефективності логістичної діяльності суб'єктів господарювання став системний підхід до аналізу економічних понять і положень, таких як «ефективність», «логістична діяльність». У процесі проведення дослідження застосовувались наукові методи: статистичний (збір інформації за статистичними джерелами), аналітичний (порівняння та зіставлення економічних результатів), абстрактно-логічний (обґрунтування висновків та пропозицій за темою дослідження), а також розрахунково-нормативний (розробка прогнозів на перспективу) та інші.

Інформаційними джерелами для дослідження теоретичних основ ефективності логістичної діяльності суб'єктів господарювання стали законодавчі акти України, наукові статті вчених та практиків, економічні навчальні і підручники за темою дослідження, а для вирішення практичних задач на прикладі підприємства використовувалися звітність з логістичної діяльності, результати власних апробованих досліджень, які опубліковані в економічних студентських наукових виданнях, інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет.

Практична спрямованість дослідження полягає у визначенні шляхів підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства, зокрема через запропоновані інноваційні підходи неоекономіки до вдосконалення формування логістичних ланцюгів.

Кваліфікаційна робота на тему «Зростання ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком», подана на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка», має прикладний характер. Рекомендації щодо підвищення ефективності логістичної діяльності, представлені в роботі, можуть бути використані для впровадження запропонованих стратегічних рішень на підприємствах.

Основні результати дослідження були представлені у збірниках матеріалів:

1. Грабчук І.Ф., Решетник А.В. Зростання ефективності логістичної діяльності підприємства. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали збірника II Всеукраїнської науково-практичної конференції. 01 лютого 2024 р. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 57-61.

2. Решетник А. В. Економічна сутність та значення логістики як галузі діяльності. Наукові читання – 2024: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 199-203.

Структура роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури. Основний обсяг роботи становить 34 сторінки, включаючи 8 рисунків і 6 таблиць. Список використаної літератури, що налічує 41 джерело праць вітчизняних та зарубіжних науковців, викладено на 4 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність ефективності логістичної діяльності підприємства

Логістика стрімко розвивається кожен рік як наука, і все більше дослідників зосереджуються на оптимізації потоків та витрат на підприємствах, що призводить до посилення розвитку логістичної діяльності. Початковою метою логістичної діяльності була досягнення ефективності функціонування підприємств, а тепер до її функцій можна віднести системність, раціональність та ефективне обслуговування. Ефективність є однією з найскладніших категорій економічної науки та основою для створення кількісних критеріїв оцінки прийнятих рішень і використовується для формування матеріально-структурних, функціональних і системних характеристик господарської діяльності. Різні автори пропонують свої визначення поняття «ефективність», які представлені в додатку А. Наведені результати досліджень свідчать про наявність дискусійних питань щодо сутності цієї категорії. Водночас, узагальнення змісту поняття «ефективність» у контексті логістичної діяльності дозволяє виділити наступні підходи: ресурсний, витратний, ресурсно-витратний, цільовий, системний, часовий, фінансовий та комбінований (рис. 1.1).

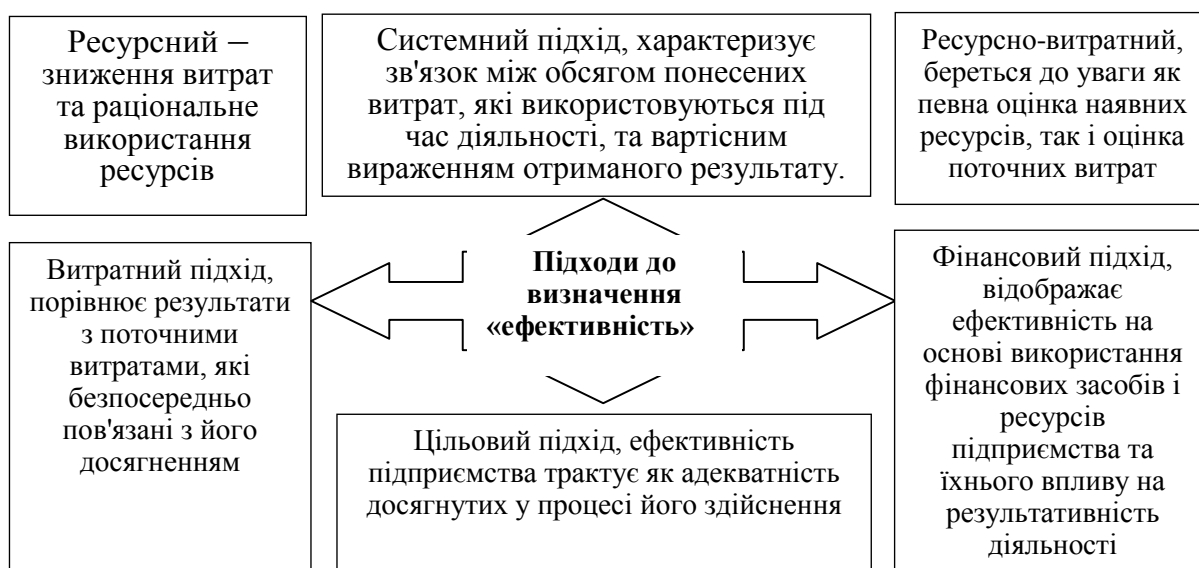

Рис. 1.1. Формування ефективності логістичної діяльності підприємства

Джерело: побудовано за джерелом [2, 32, 34,].

Отже, ефективність – це показник співвідношення ефекту до витрат на його досягнення, який відображає результат діяльності підприємства.

Багато вчених зосереджуються на визначенні концепції логістичної системи, а найпоширеніші підходи наведені в додатку А1. Логістична діяльність – це складна організаційно структурована економічна система, яка складається з взаємозалежних елементів, об'єднаних єдиним процесом та внутрішніми або зовнішніми цілями організації бізнесу. Відповідно до цього твердження можна констатувати, що результатом логістичної діяльності є підвищення ефективності діяльності підприємства (рис. 1.2).

Рис.1.2. Механізм забезпечення ефективності логістичної діяльності підприємства

Джерело: побудовано за джерелом [3].

За додатком А2 особливу увагу привертають такі види ефективності як: технологічна, економічна, екологічна, енергетична, соціальна та синергічна. Виокремлення їх у практичній діяльності суб'єктів господарювання дозволяє виявляти напрями розвитку логістичної діяльності та підвищувати її ефективність.

1.2. Чинники підвищення ефективності логістичної системи підприємства

Рівень ефективності логістичної діяльності визначається сукупністю чинників. Тому для практичного вирішення завдань управління ефективністю важливою є класифікація чинників задля її зростання на підприємстві (рис. 1.3).

Чинники було класифіковано за двома групувальними ознаками, що допомогло визначити основні напрями підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства. Перша ознака групування чинників дозволяє чітко визначити джерела підвищення ефективності діяльності: зростання продуктивності праці (економія витрат живої праці), зниження трудомісткості, фондомісткості (капіталомісткості) і матеріаломісткості продукції, покращення використання природних ресурсів [10, с. 338].

Активне використання зазначених джерел підвищення ефективності логістичної діяльності передбачає здійснення комплексу заходів, які характеризують основні напрями розвитку й удосконалення виробництва та реалізації продукції (друга ознака групування чинників). Визначальним напрямом є прискорення темпів науково-технічного та організаційного прогресу у виробництві (створення нових і вдосконалення існуючих технологій, новітньої техніки, прогресивних методів та форм організації праці) [2, с. 83].

Особливу вагу має класифікація чинників за їх місцем застосування в системі управління ефективністю логістичної діяльності (третій аспект групування чинників), зокрема виділення двох категорій – внутрішніх (виробничих) та зовнішніх (загальноекономічних). Напрями реалізації цих чинників для підвищення ефективності логістичної діяльності різняться за ступенем впливу, використання та контролю. Тому для керівників та фахівців підприємства ключове ретельно вивчити масштаби впливу, форми контролю та оптимальне використання найбільш значущих внутрішніх та зовнішніх чинників ефективності управління логістичною діяльністю. Внутрішні чинники включають такі аспекти, як технології, техніка та машини, працівники, організація виробництва і реалізації продукції, методи роботи і стиль управління. Найбільший вплив на рівень та темпи досягнення ефективності справляють технологічні

інновації, зокрема сучасні форми комплексної механізації та інформаційні технології. Ці новації приводять до значних технічних змін, що є ключовим фактором у програмі підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства через принцип ланцюгової реакції.

1.3 Методика визначення ефективності діяльності підприємства

Різноманіття поглядів на ефективність логістичної діяльності зумовлене насамперед вибором критеріїв для її оцінки. В умовах ринкової економіки доцільно застосовувати багатокритеріальний підхід, оскільки цілі діяльності підприємства мають багатоаспектний характер. Водночас оцінка ефективності логістичної діяльності виходить за межі його внутрішніх показників, оскільки функціонування підприємства впливає на поведінку інших суб'єктів ринку. Об'єктивна оцінка ефективності логістичної діяльності підприємства має виключне значення, оскільки характеризує успішність менеджменту, формує імідж підприємства, сприяє доступу на ринки капіталу і обґрунтовує доцільність інвестицій.

В даний час існує різноманітні погляди на те, які показники ефективності логістичної діяльності підприємства слід формувати. Часто підприємці оцінюють стан своєї логістичної інфраструктури за такими параметрами, як обсяги складських площ і кількість здійснених товарних перевезень, зосереджуючи увагу переважно на кількісних аспектах, і приділяючи мало уваги економічній ефективності використання внутрішньої логістичної системи підприємства. Водночас, існують показники, які оцінюють вплив логістичної системи на загальну ефективність підприємства: одні характеризують саму логістичну систему (такі як площа, місткість, пропускна здатність, кількість), інші відображають її функціонування (ефективність, продуктивність, надійність, гнучкість) [5].

Внутрішня логістична система підприємства повинна будуватися як інтегрована система, що охоплює всі відділи і функції, що дає змогу приймати

ефективні управлінські рішення та забезпечувати виконання логістичних завдань. Оптимізація логістичної діяльності сприяє адаптації внутрішніх економічних процесів до змін на зовнішніх ринках, підвищуючи конкурентоспроможність підприємства [3].

Існують різні підходи до оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства. Для оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства запропоновано наступний алгоритм (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Алгоритм оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [12,17,39].

Таким чином, новим катализатором ефективності у функціонуванні підприємства є логістична діяльність. Логістична діяльність визначається як складна організаційно-економічна система, що складається з елементів, які є взаємозалежними та спрямовані на досягнення внутрішніх або зовнішніх цілей підприємства. На рівні макроекономіки логістична діяльність функціонує як механізм оптимізації економічних взаємозв'язків, тоді як на рівні мікроекономіки її сутність проявляється у взаємних економічних відносинах між всіма учасниками за активного використання інформаційно-комп'ютерних технологій, електронних засобів зв'язку та онлайн-режимів мережі Інтернет, і це найкраще відображено у логістичній системі підприємства.

РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬФА-КОМ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

У 2009 році було створено Товариство з обмеженою відповідальністю «Альфа-Ком» з метою здійснення різноманітних видів діяльності за Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД). Зокрема, це включає оптову торгівлю кавою, чаєм, какао та прянощами з кодом 46.37, діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами з кодом 17, послуги посередників, спеціалізованих у торгівлі іншими товарами з кодом 46.18, та оптову торгівлю зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин з кодом 46.21. Крім цього, компанія надає різноманітні послуги, такі як складські і логістичні, дистрибуція та експедиція тощо.

На рис. 2.1 наведено різновид асортименту продукції ТОВ «Альфа-Ком».

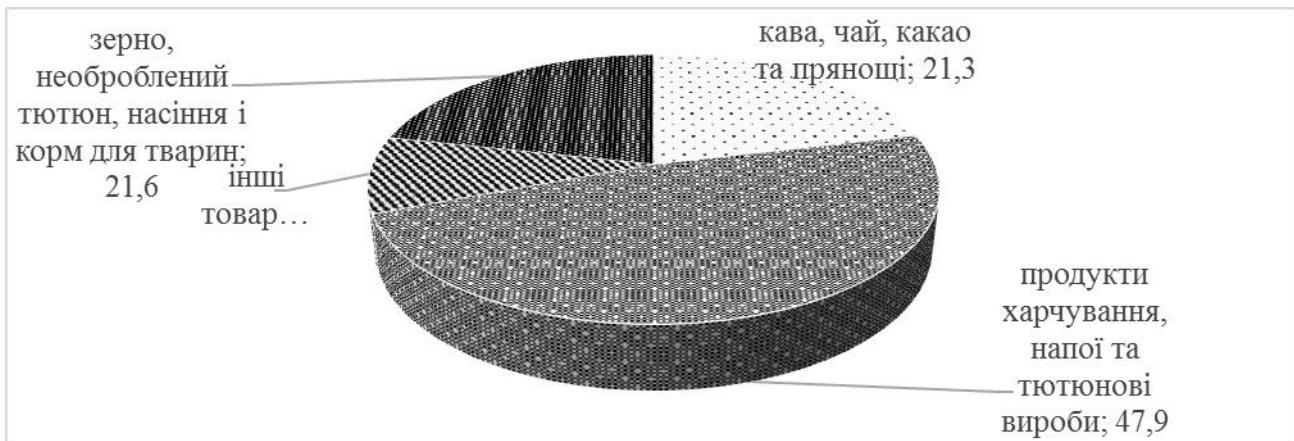

Рис. 2.1. Структура продукції ТОВ «Альфа-Ком» у середньому за 2021-2023 рр., %

Джерело: побудовано за звітністю ТОВ «Альфа-Ком».

У період з 2021 по 2023 роки основну частину товарної продукції ТОВ «Альфа-Ком» складають продукти харчування, напої та тютюнові вироби, які становлять 47,9%, а також кава, чай, какао та прянощі, що складають 21,3%.

Інформація про рівень забезпечення ТОВ «Альфа-Ком» виробничими ресурсами наведена у таблиці 2.1. За 2021-2023 рр. середньорічна вартість виробничих фондів у ТОВ «Альфа-Ком» значно зросла, перевищуючи показники

більш ніж вдвічі. Основні виробничі фонди зросли на 3718,1 тис. грн., а оборотні засоби на 2999,3 тис. грн. Заходи щодо поповнення основних виробничих фондів, разом зі збільшенням чисельності працівників на 53 особи, призвели до підвищення фондоозброєності на 10 тис. грн.

Таблиця 2.1

Забезпеченість виробничими ресурсами ТОВ «Альфа-Ком»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р., (+/-)
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн	3716,5	5706,6	7434,6	3718,1
Ступінь зносу основних виробничих фондів, %	44,2	42,5	46,2	2,0
Фондоозброєність (на 1 середньорічного працівника), тис. грн.	22,1	32,8	38,5	16,4
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн.	1773,7	1668,6	4733,0	2999,3
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн.	0,48	0,29	0,64	0,16
Середньорічна чисельність працівників, осіб	168	174	193	64

Джерело: розраховано за звітністю ТОВ «Альфа-Ком».

Показники свідчать про те, що підприємство активно формує потужну матеріально-технічну базу, що сприятиме підвищенню продуктивності праці та ефективності функціонування. Оцінка ефективності використання ресурсів та її вплив на фінансові результати діяльності підприємства наведена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Фінансові результати діяльності ТОВ «Альфа-Ком»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
				(+/-)	%
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продуктів (товарів, робіт, послуг), тис. грн	27751	35570	49714	21963	> 1,8 рази
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	19715	25528	31486	11771	>1,6 рази
3. Валовий фінансовий результат від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт), тис. грн	8036	1006	18228	10192	> 2,3 рази
4. Операційний прибуток, тис. грн	70	1776	7228	7158	>103разів
5. Чистий прибуток, тис. грн	419	1289	5927	5508	>14разів

Джерело: складено автором за даними підприємства

У період з 2021 по 2023 роки ТОВ «Альфа-Ком» відзначається значним зростанням показників діяльності. Чистий фінансовий результат, тобто операційний прибуток після урахування всіх операційних, адміністративних та реалізаційних витрат у 2023 році порівняно з 2021 роком збільшився у 14 разів, досягнувши 5927 тис. грн. Зокрема, збільшення чистого прибутку в 10 разів вказує на підвищену ефективність діяльності підприємства.

Отже, у структурі товарної продукції ТОВ «Альфа-Ком» найбільшу частку складають продукти харчування, напої та тютюнові вироби, що становлять 47,9%, та кава, чай, какао та прянощі, які складають 21,3%. За період з 2021 по 2023 роки спостерігається зростання показників діяльності. Чистий фінансовий результат зріс на 5508 тис. грн. і склав 5927 тис. грн. Зокрема, збільшення чистого прибутку у 14 разів свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства.

2.2. Ефективність використання виробничого потенціалу у ТОВ «Альфа-Ком»

Забезпечення підприємств виробничими ресурсами та їх ефективне використання мають велике значення, оскільки якість і кількість виробленої продукції в значній мірі залежать від своєчасного виконання виробничих процесів і робіт.

Ефективність використання виробничих ресурсів у ТОВ «Альфа-Ком» можна переглянути у таблиці 2.3.

За 2021-2023 років на ТОВ «Альфа-Ком» спостерігалось зростання вартості основних засобів більше ніж удвічі, що призвело до зниження рівня фондівдачі на 0,8 пунктів та збільшення фондомісткості на 0,02 пункту. Однак коефіцієнт обороту оборотних засобів зменшився на 6,1 пункту. Цій ситуації сприяло підвищення продуктивності праці персоналу підприємства до 257,4 тис. грн., що в свою чергу збільшило норму прибутку на 49,3%. Виробничі ресурси ТОВ «Альфа-Ком» використовуються ефективно.

Для оцінки результатів фінансово-господарської діяльності ТОВ «Альфа-Ком» за 2021, 2022 та 2023 роки рекомендується звернутися до бухгалтерської та статистичної звітності підприємства за вказані періоди.

Ефективність використання виробничих ресурсів у ТОВ «Альфа-Ком»

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р., (+/-)
Фондовіддача	8,89	7,44	8,06	-0,83
<u>Фондоємкість</u>	0,16	0,19	0,18	0,02
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	18,7	25,6	12,6	-6,1
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	29	20	42	13,0
Матеріаловіддача	3,96	4,03	5,06	1,10
<u>Матеріалоємкість</u>	0,37	0,36	0,29	-0,08
Продуктивність праці, тис. грн	198,2	245,3	257,4	59,2
Продуктивність праці (по оплаті праці)	5,8	6,0	5,0	-0,8
Норма прибутку, %	9,1	21,0	58,4	49,3

Джерело: розраховано за даними підприємства.

Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Альфа-Ком» можна провести за такими напрямками: аналіз майнового стану, оцінка ліквідності, аналіз ділової активності та рентабельності, оцінка інвестиційної привабливості. Загальна вартість активів підприємства у 2023 році зросла на 7987 тис. грн. порівняно з 2021 роком, що свідчить про стабільність та тенденцію до зростання ефективності та прибутковості підприємства.(табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Показники майнового стану ТОВ «Альфа-Ком» (на кінець року), . тис. грн

<u>Показники</u>	2021 р.	2022 р.	2023р.	2023 р. до 2021 р., +/-
1.Загальна вартість активів (майна)	6217	8533	15802	9585
2.Вартість необоротних активів	4652	6761	8108	3456
3.Вартість оборотних активів	1565	1772	7693	6128
4.Дебіторська заборгованість	236	371	236	-
5.Власний капітал	1882	3016	7165	5283
6.Залучений капітал	4335	5516	8635	4300
7.Коефіцієнт співвідношення:				
- необоротних і оборотних активів	2,97	3,81	1,05	-1,92 п.
- оборотних і необоротних активів	0,34	0,26	0,95	0,61 п.

Джерело: складено автором за даними підприємства

У 2023 році вартість необоротних активів на підприємстві зросла на 2880 тис. грн порівняно з 2011 роком, що відбулося за рахунок збільшення основних виробничих засобів.

За цим же періодом вартість оборотних активів становила 6411 тис. грн у 2023 році, що на 5107 тис. грн більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про збільшення кількості ліквідних активів у підприємства, які воно може використовувати.

Однак для утворення повної картини про діяльність підприємства, його основні характеристики та параметри, важливо розглянути основні коефіцієнти ліквідності. Це допоможе оцінити ліквідність підприємства. Зокрема, загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності), який визначається як співвідношення всіх поточних активів до короткострокових зобов'язань, показує, наскільки оборотні активи підприємства достатні для погашення його зобов'язань. У 2023 році цей коефіцієнт порівняно з 2021 роком зріс на 0,56 пунктів і перевищив нормативне значення (>1) на 0,82 пункти, що свідчить про платоспроможність підприємства та його здатність виконувати свої зобов'язання. Крім того, коефіцієнт швидкої ліквідності, який характеризує здатність підприємства мобілізувати оборотні активи для покриття зобов'язань в грошовій формі, також збільшився у 2023 році порівняно з 2021 роком на 0,43 пункти, становлячи 0,56, що також перевищує нормативне значення.

2.3. Аналіз логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком»

Аналіз логістичних тенденцій, зокрема, оцінка ефективності логістичної діяльності, є важливим та перспективним напрямком. Тому вивчення можливостей, перспектив та ризиків розвитку логістичної діяльності в Україні має велике значення. Характеристику ТОП-10 найбільших логістичних компаній України наведено у таблиці 2.5.

Найбільші ТОП-10 компаній України, які надають логістичні послуги та формують логістичний Хаб, надають різноманітні послуги у сфері з надання логістичних, дистрибуційних послуг в галузі споживчих товарів, в сфері імпорту, дистриб'юторських послуг, зберігання зерна та іншої продукції і матеріалів, тощо. Наразі професійна логістика є ключовим чинником для швидкого, надійного транспортування, зберігання, обробки та перевезення вантажів як в Україні, так і в країнах Європи, Сходу та Америки.

Таблиця 2.5

ТОП -10 найбільших логістичних компаній України

Назва логістичної компанії	Країна походження	Виручка, млн. грн
1. ГРУПА КОМПАНІЙ «ВСЕСВІТ»	Україна, з 1994 р.	2100
2. ESSLAGROUP	Україна, з 2000 р.	1950
3. ТОВ «ЗЕРНОПІЛЛЯ»	Україна, з 2006 р.	1800
4. «ТЕДІС УКРАЇНА»	Україна, з 1999 р.	1600
5. «DEVIK»	Україна, з 2004 р.	850
6. ZAMMLER	Україна, з 2007 р.	720
7. PAKLINE LOGISTICS	Україна, з 2007 р.	700
8. UVK	Україна, з 2001 р.	600
9. ЛОГІСТИК-ПЛЮС	Україна, з 2008 р.	560
10. DB SHENKER УКРАЇНА	Україна, з 1998 р.	300

Джерело: сформовано за джерелом [---].

Зрозуміло, що для охоплення такого широкого спектру логістики у всесвітньому масштабі необхідно використання інформаційно-комунікаційних технологій, доступу до Інтернету, цифрових навичок персоналу, використання цифрових технологій бізнесом, надання цифрових публічних послуг та доступу до інформаційних ресурсів (дод. Б1).

Оцінка рівня розвитку логістичної діяльності вітчизняних підприємств здійснювалася за 10-бальною шкалою. Результатами прийнято вважати вищий рівень оцінки за кожним суб'єктом господарювання, який піддавався аналізу. Відтак, за отриманими результатами аналізу найвищий рівень діджиталізації логістичних операцій спостерігається у ГРУПА КОМПАНІЙ «ВСЕСВІТ», ТОВ «ЗЕРНОПІЛЛЯ», ESSLAGROUP, ТЕДІС УКРАЇНА». У інших операторів ринку з логістичної діяльності рівень діджиталізації є нижчим та вказує на переваги цифрових технологій щодо швидкості та охоплення більшої ємкості ринку логістичних послуг.

Крім того, у Житомирській області функціонують ТОВ «Акріс-Логістик», ТОВ «ABD-Трейд Логістик», ТОВ Кодня «Трейд Логістик», ТОВ Житомир «ТРАК Сервіс, ТОВ «Альфа-Ком», діяльність яких характеризується меншими об'ємами надання логістичних послуг.

Ефективність логістичної діяльності у регіональних логістичних компаніях найоб'єктивніше відображається за фактичним рівнем розрахованих коефіцієнтів щодо надійності логістичної діяльності з: постачання, виробництва, транспортування, збуту та складування різних груп товарів (табл. 2.6).

Таблиця 2.6
**Оцінка ефективності функціонування логістичної системи у
 ТОП -5 найбільших компаній Житомирської області**

Назва логістичної компанії; показник	Рік	ТОВ «Акріс-Логістик»	ТОВ «ABD-Трейд Логістик»	ТОВ Кодня «Трейд Логістик»	ТОВ Житомир «ТРАК Сервіс»	ТОВ «Альфа-Ком»
Коефіцієнт надійності з постачання	2021	9,7	8,7	10,2	16,3	16,4
	2023	9,9	10,1	11,0	17,0	16,6
Коефіцієнт надійності з виробництва	2021	0,61	0,47	0,40	0,43	0,44
	2023	0,69	0,65	0,58	0,48	0,43
Коефіцієнт надійності з транспортування	2021	10,1	11,6	15,2	16,0	15,0
	2023	10,2	12,0	16,0	17,9	14,9
Коефіцієнт надійності зі збуту	2021	22,8	20,2	22,8	20,3	19,5
	2023	20,6	21,9	23,0	22,6	19,5
Коефіцієнт надійності зі складування	2021	32,0	31,0	35,0	30,0	31,0
	2023	36,0	34,0	37,0	36,0	36,
Комплексний показник надійності (ефективності) логістичної діяльності	2021	14,6	14,0	14,9	15,3	15,0
	2023	16,5	16,8	19,2	19,1	19,2
Інтегральний показник надійності (ефективності) логістичної діяльності	-	1,8	2,6	2,4	1,9	2,5

Джерело: : складено автором на основі даних підприємств.

Якщо інтегральний показник надійності (ефективності) в логістичних компаніях перевищує одиницю, це свідчить про успішний розвиток цих підприємств. Такі компанії, як ТОВ «ABD-Трейд Логістик», ТОВ «Кодня Трейд Логістик», ТОВ «Альфа-Ком», відрізняються високими показниками надійності логістичної діяльності, що свідчить про їхню ефективність.

Цікаво відзначити, що у 2023 році спостерігалось незначне зниження темпів розвитку логістичних систем у досліджуваних підприємствах, що призвело до зменшення прибутковості логістичної діяльності. Однак у цьому ж році логістичні компанії відновили свої темпи розвитку, і значення інтегрального показника зросло.

Під час дослідження щодо підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» були виявлені проблеми, які гальмують розвиток цифрових тенденцій у вітчизняній економіці. Найважливішими серед них є інституційні, інфраструктурні та екосистемні проблеми. (рис. 2.2).

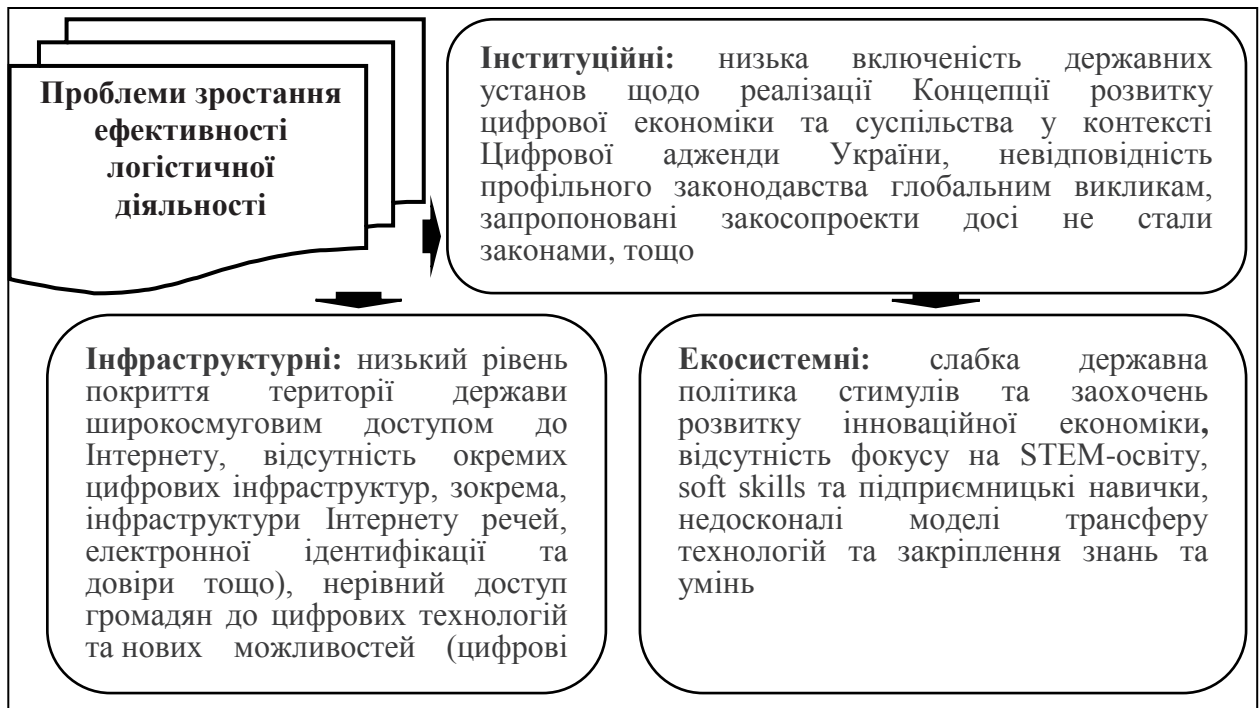

Рис. 2.2. Головні проблеми зростання ефективності логістичної діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі [17, с. 25].

Отже, ефективність логістичної діяльності у регіональних логістичних компаніях найоб'єктивніше відображається за фактичним рівнем розрахованих коефіцієнтів щодо надійності логістичної діяльності з: постачання, виробництва, транспортування, збуту та складування різних груп товарів. Такі компанії, як ТОВ «ABD-Трейд Логістик», ТОВ «Кодня Трейд Логістик», ТОВ «Альфа-Ком», відрізняються високими показниками надійності логістичної діяльності, що свідчить про їхню ефективність.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬФА-КОМ»

3.1. Заходи удосконалення логістичної діяльності підприємства

У нових умовах підприємство може здобути переваги завдяки технологічним і цифровим інноваціям, що зміцнюються, взаємодіють, вдосконалюються та розвиваються всі складові нео-економіки. В сучасному етапі розвитку вітчизняних логістичних компаній України основний акцент зроблено на розшуку всіх можливих шляхів переходу до цифрової економіки. Ця напрямковість включає в себе використання інноваційних інструментів та технологій для стимулювання економічного зростання суб'єктів господарювання. Для досягнення значущої позиції в світовій цифровій економіці важливу роль відіграє використання інтелектуальних і творчих здібностей людини у всіх аспектах її діяльності: виробничій, технічній, інформаційній, комунікаційній та інноваційній сферах. Особлива увага приділяється формуванню та використанню людського потенціалу з урахуванням вільного доступу до віртуальних ресурсів. Таке твердження знаходить відображення у «теорії поколінь» Вільяма Штрауса і Нілу Хоува. Вони зазначають, що «нове покоління Z, яке йде на зміну нинішньому, буде першим повністю «цифровим» [1, с. 11]. Очевидно, що таке покоління буде вільно володіти світовою системою віртуал.

Розвиток цифрової економіки в логістичній системі підприємства ґрунтується на основних принципах і враховує фактори, які сприяють електронній взаємодії всіх учасників економічних процесів (рис. 3.1). У контексті цифровізації Всесвітня організація Open Societe Justice Initiative розробила десять міжнародних принципів, що становлять стандарти доступу до офіційної інформації для підприємств. Ці принципи є визнаними на міжнародному рівні і включають: забезпечення максимальної відкритості інформації для всіх учасників процесу; розповсюдження доступу до такої інформації на всі суб'єкти господарювання; визнання права кожного суб'єкта на доступ до інформації, що забезпечується на законодавчому рівні; забезпечення вільного доступу до необхідної інформації; спрощення і прискорення процесу доступу до інформації; визначення адекватних

умов відмови у доступі до інформації на законодавчому рівні з іншими законами [5].

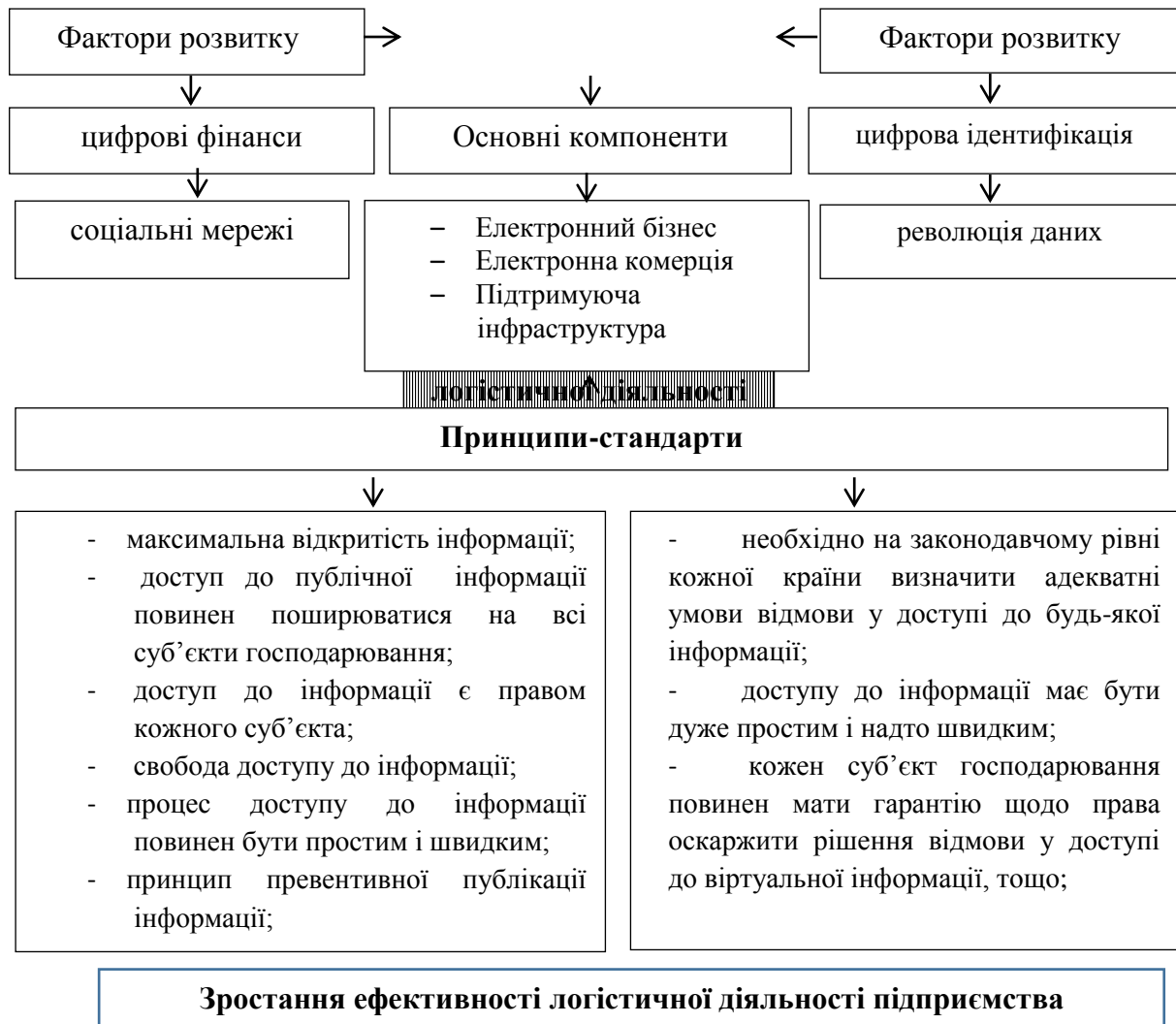

Рис. 3.1. Фактори та принципи зростання ефективності логістичної діяльності на основі цифровізації

Джерело: побудовано авторами за [12, 17].

Зрозуміло, що принципи цифрової трансформації економіки є ключовими концепціями, відповідно до яких мають еволюціонувати економічні відносини у сфері цифрової електронної взаємодії між усіма учасниками таких процесів.

Отже, розвиток цифрової економіки в логістичній системі підприємства ґрунтується на основних принципах і враховує фактори, які сприяють електронній взаємодії всіх учасників економічних процесів. Основний акцент робиться на формуванні та використанні людського потенціалу у контексті вільного використання віртуальних ресурсів. Очевидно, що таке покоління буде вільно володіти світовою системою віртуал.

3.2.Управління ефективністю логістичної діяльності підприємства

Внутрішня логістична система підприємства має бути побудована як інтегрована система, що охоплює всі аспекти управління, забезпечуючи ефективне виконання логістичних функцій і завдань. Відтак, за результатами матричного аналізу за SWOT-аналізом компанії ТОВ «Альфа-Ком», були виявлені її сильні і слабкі сторони, а також окреслені можливості і загрози, з якими вона зіштовхується (дод. В). Таким чином, на розглянутому підприємстві переважають сильні сторони, які можуть бути використані для зростання ефективності логістичної діяльності, а саме: стабільний попит на продукцію, висока кваліфікація управлінського персоналу, достатня база складських приміщень, сучасна мотивація персоналу, ціни доступніші ніж у конкурентів, високий контроль якості продукції тощо. Однак необхідно також врахувати загрози з боку зовнішнього середовища: значна кількість конкурентів, політична нестабільність, несприятлива економічна ситуація в державі та підвищення загального рівня цін на сировину та інші.

Результати зваженої оцінки конкурентних переваг ТОВ «Альфа-Ком» (6,86 бала) свідчать про наявність певних проблем на підприємстві, пов'язаних із забезпеченням конкурентоспроможності підприємства. Так відносно не високим показником є стабільність середовища підприємства (6,74 бала), значно більші показники привабливості та економічного потенціалу підприємства (6,96 бала та 6,86 бала відповідно) (дод. В1). На основі отриманих зважених оцінок ключових критеріїв побудуємо вектор в системі координат SPACE (дод. В2). З даних рисунку видно, що вектор економічного розвитку ТОВ «Альфа-Ком» направлений на стратегію підвищення конкурентоспроможності. Дана стратегія має певні альтернативи: інтенсифікація, диверсифікація, інтеграція, та техніко-технологічний розвиток. В результаті проведеного комплексного аналізу стану діяльності ТОВ «Альфа-Ком» було виявлено, що підприємство має можливість щодо покращення та розширення логістичної діяльності.

Після проведення комплексного аналізу діяльності ТОВ «Альфа-Ком» було виявлено, що у підприємства є можливість для покращення та розширення власної інфраструктури. Корпоративна стратегія (загальна, портфельна, базова)

представляє собою загальний план управління для різноманітного підприємства, охоплюючи всі напрямки його діяльності. На сьогоднішній день, корпоративна стратегія допомагає підприємству створювати вартість, координуючи дії на різних ринках. Перспективними напрямками підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альфа-Ком» є вдосконалення використання обладнання, матеріалів та енергії, організація процесу виробництва, а також покращення якості та своєчасності отримання інформації усіма ланками виробничого процесу. Активізація людського фактору у підвищенні конкурентоспроможності підприємства супроводжується зміною системи організаційних цінностей і правил поведінки загалом, а також покращенням ставлення до виконуваної роботи окремих працівників.

Перспективними напрямками підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» є: оптимізація використання обладнання, матеріалів та енергії, а також організація виробничого процесу з метою поліпшення якості та своєчасного отримання інформації у всіх етапах виробничого процесу. Підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства включає активізацію людського фактору, що супроводжується зміною системи організаційних цінностей і правил поведінки загалом, а також покращенням ставлення до виконуваної роботи окремими працівниками.

Розвиток взаємозв'язків між внутрішніми та зовнішніми факторами ефективності логістичних систем сприяє формуванню інтегральних ланцюгів поставок. Реалізація внутрішніх та зовнішніх факторів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності логістичних систем, розрізняється за рівнем їх впливу, використання та контролю (рис. 3.2).

Для прийняття управлінських рішень у контексті підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» важливим елементом є точне знання масштабів дії, форм контролю та використання найбільш суттєвих внутрішніх та зовнішніх факторів ефективності діяльності підприємства загалом.

Як показує подана на схемі інфографіка, методи логістичного управління взаємопов'язані з функціями логістики, серед яких варто виділити планування, організацію та мотивування.

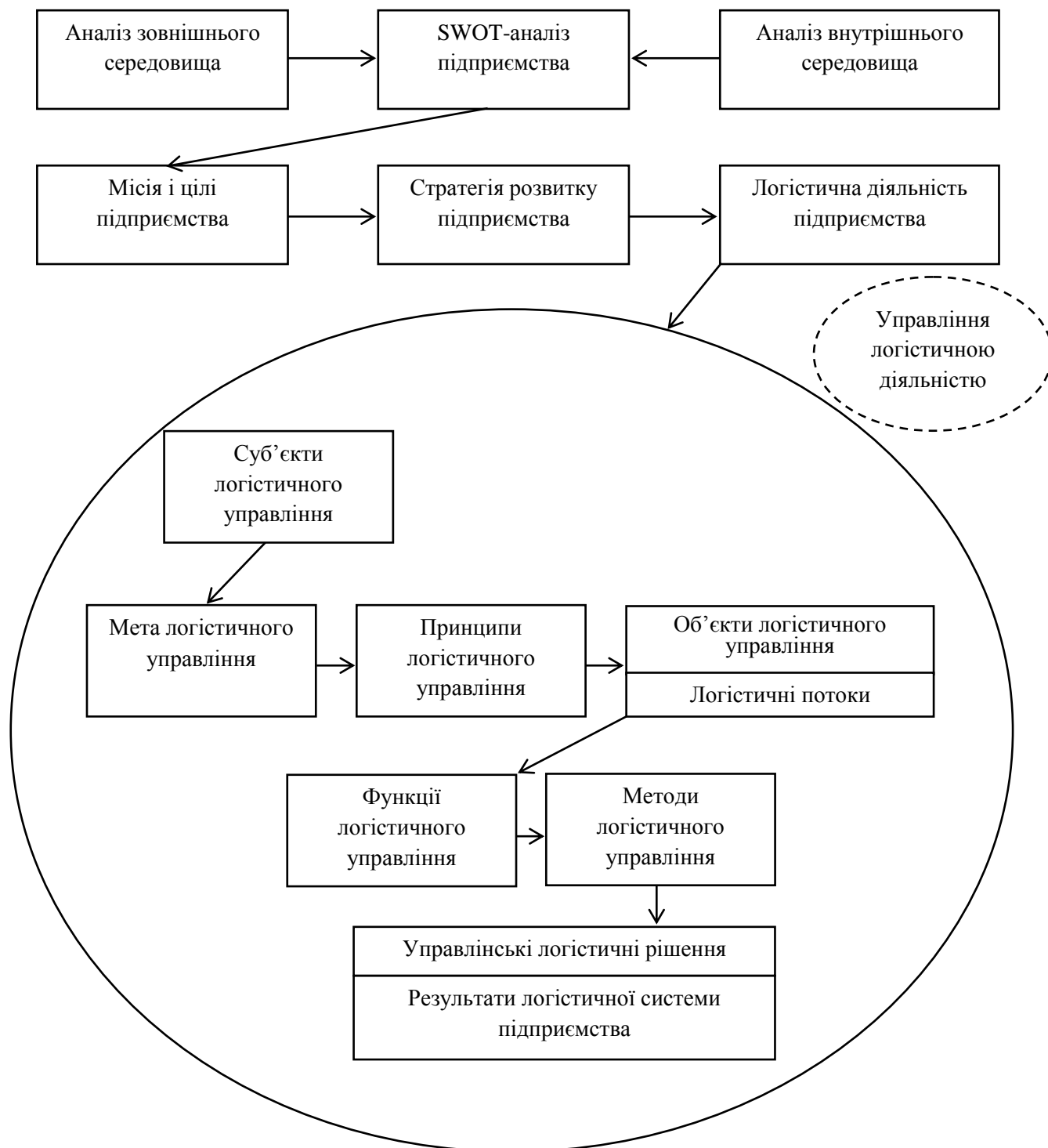

Рис. 3.2. Складові елементи зростання ефективності логістичної діяльності підприємства

Джерело: власні дослідження.

Організація та підвищення ефективності логістичних операцій дозволяють швидко адаптувати внутрішні економічні процеси до змін зовнішніх ринкових умов. Ефективна логістична система дозволяє гармонізувати та оптимізувати всі внутрішні процеси підприємства, що в свою чергу сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності компанії.

3.1.Прогноз зростання ефективності логістичної діяльності підприємства

Формування ефективної логістичної системи підприємства має на меті оптимізацію логістичних процесів та зниження логістичних витрат. Проведений аналіз компонентів логістичної системи виявив багато можливостей для її вдосконалення на підприємстві, починаючи з постачання і закінчуючи збутом готової продукції. Вибір оптимальних стратегій управління логістичною системою сприятиме швидшому досягненню логістичних цілей та оптимізації загальної діяльності підприємства.

Цифровізація, базуючись на факторах і принципах її розвитку, сприятиме створенню цифрової платформи та досягненню інноваційних пріоритетів у логістичній діяльності підприємства. Цифрова платформа представляє собою нову бізнес-модель, характерну лише для діджиталізації економіки. Враховуючи розвиток цифрової економіки в логістичній системі підприємства, проведемо кореляційно-регресійний аналіз для визначення впливу основних факторів на прибуток логістичних компаній. Одним із основних факторів, що сприяє підвищенню ефективності та зростанню прибутковості підприємства, є зменшення витрат та розвиток цифрової економіки. Для визначення впливу основних витрат виробництва на прибуток, застосуємо багатofакторний кореляційно-регресійний аналіз.

Перевага багатofакторного кореляційно-регресійного аналізу полягає в тому, що він дозволяє оцінити вплив кожного з включених у модель факторів на результативну ознаку при фіксованому положенні інших факторів.

Порядок визначення і аналізу показників зв'язку в багатofакторній кореляційно-регресійній залежності розглянемо на прикладі залежності валового прибутку від таких чотирьох факторів: використання цифрових технологій бізнесом; цифрові навички персоналу; комплексний показник надійності (ефективності) логістичної системи; інтегральний показник надійності (ефективності) логістичної системи.

Матрицю парних коефіцієнтів регресії наведено у додатку В3. Обчислені парні коефіцієнти кореляції показують, що прибуток перебуває в оберненому тісному зв'язку із всіма факторами [11].

Результати багатфакторного кореляційно-регресійного аналізу собівартості представимо у додатку В4.

Отже, рівняння множинної регресії, що описує залежність від факторів, матиме такий вигляд: Прибуток = $6,2437 + 0,2027x_1 + 0,2788x_2 + 0,0427x_3 - 0,4855x_4$.

Для визначення цього ми розрахуємо парні коефіцієнти детермінації як добуток парних коефіцієнтів кореляції на β -коефіцієнти відповідних факторів (дод. В5).

Отже, шляхом аналізу розподілу обсягів продажів продукції ТОВ «Альфа-Ком» на регіональному ринку ми можемо створити гістограму розподілу клієнтів за їхньою важливістю (див. рис. 3.1)

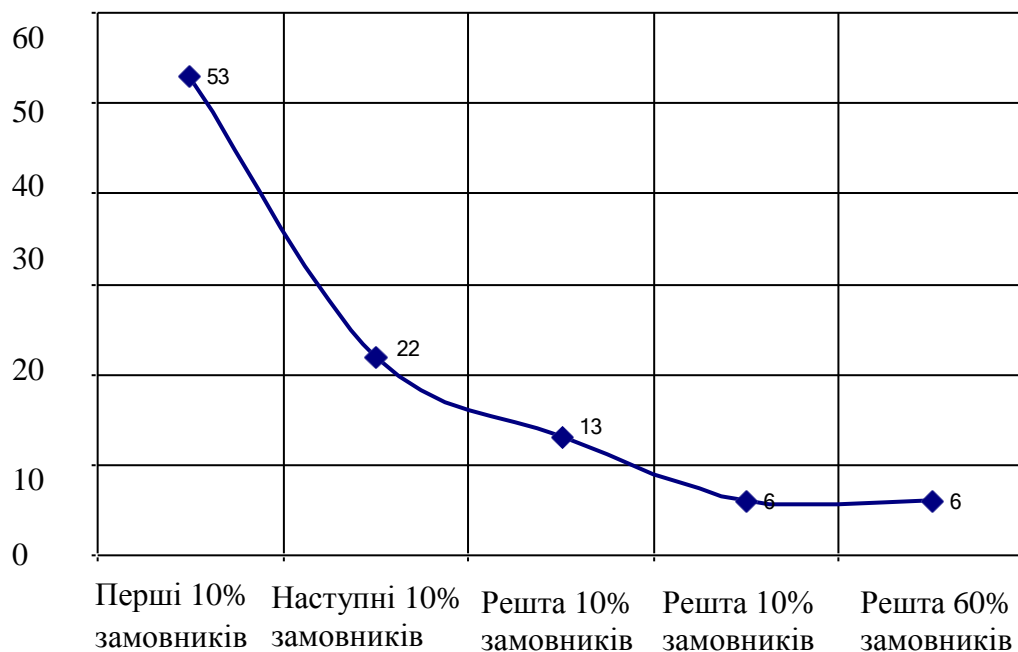

Рис. 3.1 - Гістограма розподілу продаж ТОВ «Альфа-Ком» в розрізі груп замовників, %

Джерело: власні дослідження.

Згідно з наданою діаграмою, перші 10% основних клієнтів підприємства становлять понад 53% від загального обсягу продажів; наступні 10% забезпечують ще 22% обороту підприємства (фактично, це відображає правило Паретто, де 20% клієнтів генерують 80% доходу). У сукупності, 20% основних клієнтів ТОВ «Альфа-Ком» приносять 73% обороту. Щодо інших клієнтів, їх внесок у загальний оборот є незначним, оскільки їх вклад становить лише 27%.

Важливо відзначити, що для побудови ефективної системи партнерських відносин з ключовими прямими споживачами продукції, ТОВ «Альфа-Ком» повинне впровадити стратегію максимального наближення до стратегічно важливих клієнтів, таких як переробні підприємства та продуктові супермаркети.

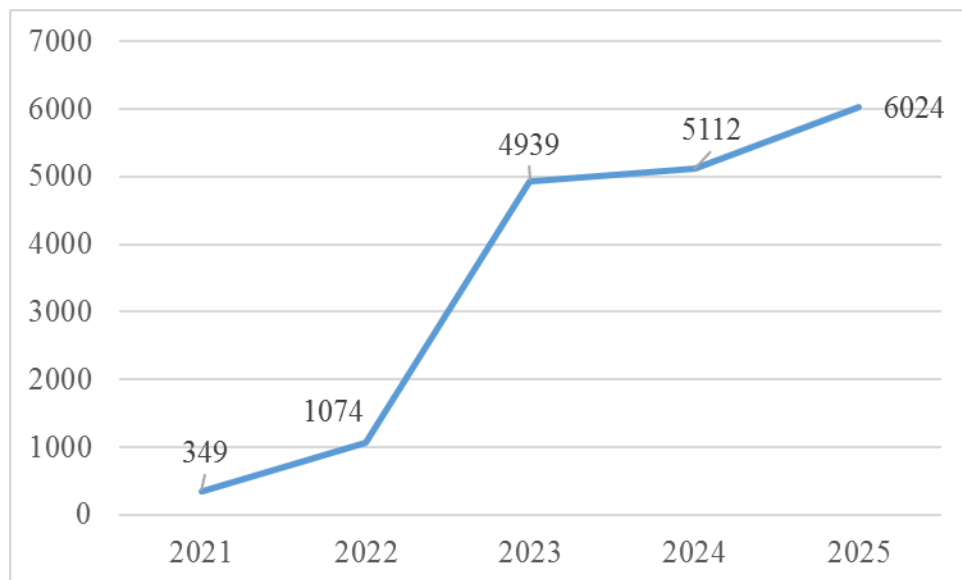

Рис. Прогноз чистого прибутку ТОВ «Альфа-Ком»

Джерело: власні дослідження автора.

Для досягнення цієї мети можна використати наступні стратегії співпраці та партнерства між ТОВ «Альфа-Ком» та провідними гравцями на ринку, використовуючи такі інструменти:

Надання кредитних ліній для великих операторів ринку з можливістю отримання товарів у ТОВ «Альфа-Ком» в кредит на велику суму.

Послуги, що додають значну вартість для великих підприємств, включаючи послуги з надання транспорту ТОВ «Альфа-Ком» для вирішення їхніх оперативних потреб.

Впровадження запропонованих заходів дозволить ТОВ «Альфа-Ком» краще контролювати ситуацію на рівні прямого збуту, наблизитися до кінцевого споживача, зміцнить рівень лояльності операторів до ТОВ «Альфа-Ком», і відповідно збільшить бажання провідних споживачів регіону працювати на пряму з ТОВ «Альфа-Ком», а не з конкурентами.

Також хочемо звернути увагу на важливість регіональних ринків у збуті продукції ТОВ «Альфа-Ком», що робить актуальним відкриття власних збутових представництв у різних регіонах. Це допоможе оптимізувати процес продажу на місцевих ринках в Україні. У склад представництв мають входити керівник, спеціаліст зі збуту та маркетингу. Керівник буде координувати діяльність представництва, а спеціаліст займатиметься пошуком прямих споживачів, взаємодією з ними, оформленням замовлень, контролем постачання та розрахунками. Крім того, він буде проводити дослідження ринку, аналізувати зміни та розробляти пропозиції щодо поліпшення маркетингових стратегій.

Відкриття регіональних збутових представництв дозволить ТОВ «Альфа-Ком» ефективніше працювати з клієнтами, розширити ринки збуту, реалізувати маркетингові програми та проводити дослідження на місцевих ринках. Крім того, важливим напрямком удосконалення організації збуту є підвищення гнучкості у взаємодії з клієнтами, що може бути досягнуто за допомогою оптимізації системи управління знижками.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У сучасній економіці зростає конкуренція між підприємствами, що підсилює необхідність розвитку логістичної діяльності як методу оптимізації бізнес-процесів. Наразі в Україні логістична діяльність вітчизняних підприємств орієнтована на досягнення максимальної ефективності логістичних процесів задля збільшення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання на ринку. Логістична діяльність повинна розробляти ефективні стратегії її функціонування, які інтегрують усі аспекти діяльності підприємства, враховуючи зовнішні та внутрішні фактори, а також потенційні ризики. Зростання ефективності логістичної діяльності на підприємстві можливе через зниження витрат, покращення якості продукції, впровадження інновацій, виробництво нових конкурентоздатних товарів і надання високоякісних послуг.

Інтегральний показник надійності (ефективності) в логістичних компаніях перевищує одиницю, це свідчить про успішний розвиток цих підприємств. Такі компанії, як ТОВ «ABD-Трейд Логістик», ТОВ «Кодня Трейд Логістик», ТОВ «Альфа-Ком», відрізняються високими показниками надійності логістичної діяльності, що свідчить про їхню ефективність. Варто відзначити, що у 2023 році спостерігалось незначне зниження темпів розвитку логістичних систем у досліджуваних підприємствах, що призвело до зменшення прибутковості логістичної діяльності. Однак у цьому ж році логістичні компанії відновили свої темпи розвитку, і значення інтегрального показника зросло.

Під час дослідження щодо підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком» були виявлені проблеми, які гальмують розвиток цифрових тенденцій у вітчизняній економіці. Найважливішими серед них є інституційні, інфраструктурні, які вказують на гальмування застосування цифрових технологій у логістичній діяльності.

Розвиток цифрової економіки в логістичній системі підприємства ґрунтується на основних принципах і враховує фактори, які сприяють електронній взаємодії всіх учасників економічних процесів

Зрозуміло, що принципи цифрової трансформації економіки є ключовими концепціями, відповідно до яких мають еволюціонувати економічні відносини у сфері цифрової електронної взаємодії між усіма учасниками таких процесів.

Отже, розвиток цифрової економіки в логістичній системі підприємства ґрунтується на основних принципах і враховує фактори, які сприяють електронній взаємодії всіх учасників економічних процесів. Основний акцент робиться на формуванні та використанні людського потенціалу у контексті вільного використання віртуальних ресурсів. Очевидно, що таке покоління буде вільно володіти світовою системою віртуал.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багорка, М., & Якубенко, Ю. (2023). Напрями підвищення ефективності складської логістики. Сталій розвиток економіки, (1(46)), 9-14. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-1>
2. Балабанова Л.В. Комерційна діяльність: маркетинг і логістика: навчальний посібник / Л.В. Балабанова, А.М. Германчук – К.: Професіонал, 2020. – 143 с.
3. Балусьва О. В., Чуприна О. О. Дослідження конкурентного середовища на ринку роздрібної реалізації світлих нафтопродуктів. Менеджер. 2020. № 3 (88). С. 114-122.
4. Грабчук І.Ф., Решетник А.В. Зростання ефективності логістичної діяльності підприємства. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали збірника II Всеукраїнської науково-практичної конференції. 01 лютого 2024 р. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 57-61.
5. Григор'єв М.Н. Логістика: підручник для бакалаврів / М.Н. Григор'єв, С.О. Уваров – М.: «Юрайт», 2020. – 836 с.
6. Грицуленко С.І. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник / С.І. Грицуленко – О.: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2020. – 199 с.
7. Грінченко, Р., & Горлова, О. (2024). Ретроспективний аналіз сутності логістики у торгівлі. Економіка та суспільство, (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-52>
8. Дацко М. Квасній С. Моделювання транспортної логістики нафтопродуктів у мережі азс. III міжнародна науково-практична конференція учених та студентів «Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства». 6-7 грудня 2022 р. С.104-106
9. Дачковський В.О., Сампір О.М. (2019) Алгоритм функціонування системи логістичного забезпечення. Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. 2019. № 2(35). С. 87-92.
10. Дейнека О.Г., Волобуєв В.В., Канна Л. Удосконалення логістичного менеджменту в умовах економічних перетворень. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 33. С. 166–170.
11. Дзямулич М. І., Шматковська Т. О. Вплив сучасних інформаційних систем і технологій на формування цифрової економіки. Економічний форум. 2022. № 2. С. 3–8
12. Жалдак Г.П. Дем'ян А.Л. Шляхи удосконалення логістичної діяльності підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та

перспективи: Матеріали I міжнародної науково–практичної конференції. м. Київ, 23 квітня 2020р. Київ. 2020. С. 208–209.

13. Желіховська М.В. Моделювання логістичної системи підприємства в умовах цифрової економіки. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки». Хмельницький, 2022. №4. С.50-55
URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/09/2022-308-08.pdf>

14. Кирилук, І., & Сокур, А. (2024). Організація логістичних процесів підприємства в умовах війни: проблеми та рішення. Економіка та суспільство, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-54>

15. Ковбаса О. М., Ю Холохоренко Д. С., Чалий Д. Р. Аспекти визначення ефективності логістичної діяльності підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 20. С. 242-248.

16. Кустріч Л. О. Підвищення ефективності діяльності як основа розвитку логістичного підприємництва в Україні. Агросвіт. 2020. № 3. С. 13–19. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.3.13

17. Кустріч Л.О. Логістичні інновації як основа управління підприємством. Економіка та держава. 2020. № 2. С. 10–14.

18. Логістичний консалтинг: Навчальний посібник. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2020. 344 с.

19. Луценко І.С., Коновалова І.В. Удосконалення управління логістичними процесами як метод покращення діяльності підприємства. Бізнес Інформ. 2020. № 11. С. 430–435.

20. Мадяр Р. О., Гадьмаші В. Р., Далекорей С. М. Управління витратами в ланцюгах постачання як інструмент досягнення конкурентних переваг бізнесу в глобальному економічному просторі. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 1. С. 66–70.

21. Макаренко Н.О., Данько Ю.І. Теоретико-методологічний базис управління логістичною діяльністю підприємств. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2020. № 4 (1). С. 75–86.

22. Мащак, Н., & Зеленюк, В. (2022). Оптимізація складської діяльності підприємства на засадах логістики. Економіка та суспільство, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-33>

23. Орда, О. О., Удовиченко В.О. Аналіз цифрових рішень логістики «останньої милі». Збірник матеріалів 84-ї науково-технічної та науково-методичної конференції університету. Секція транспортних технологій, 04-08 трав. 2020 р. : тези доп. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2020. С. 17-18. URL:

<https://dspace.khadi.kharkov.ua/dspace/bitstream/123456789/2889/1/%D0%9E%D1%80%D0%B4%D0%B0%20%D0%9E.%D0%9E.pdf>

24. Основні тенденції розвитку складської логістики
URL: http://publications.ntu.edu.ua/visnyk/26_2_2013/186-191.pdf
25. Особливості організації складської логістики
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5644>
26. Оцінка ефективності складської логістики підприємств.
URL: <https://www.daemmt.odesa.ua/index.php/daemmt/article/view/284>
27. Роговая Т.Ю., Калініна О.М. Особливості управління логістичною системою підприємств нафтогазового комплексу. Приазовський економічний вісник. Випуск 6(17) 2019. С.184-189 URL: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-35>.
28. Решетник А. В. Економічна сутність та значення логістики як галузі діяльності. Наукові читання – 2024: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету
29. Скорук О. В. Ефективність економіко-математичного моделювання в оптимізації бізнес-процесів. Економіка та суспільство. 2023. Вип. № 57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3134/3057>.
30. Таньков К.М. Виробнича логістика: навчальний посібник / К.М. Таньков, О.М. Тридід, Т.О. Колодязева – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2020. – 352 с.
31. Топ-10 найбільших логістичних компаній України.
URL: <https://mintrans.news/logistics/top-10-naybilshikh-logistichnikh-kompaniy-ukraini> .
32. Тюріна Н.М. Логістика: навчальний посібник / Н.М. Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій – К.: «Центр учбової літератури», 2021. – 392 с.
33. Удосконалення логістичної діяльності на підприємстві.
URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/82.pdf> .
34. Фролова Л.В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти: [монографія] / Л.В. Фролова.Д.: ДонДУЕТ, 2020. 130 с.
35. Християновський В. В. Побудова моделей оптимізації інформаційних потоків у системах управління (концептуальний підхід). International scientific journal «Grail of Science». 2021. № 4. С. 290–296.
36. Чалюк Ю. О. Соціальні послуги в умовах соціалізації глобальної економіки: теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2022. 320 с.
37. Шандрівська О.Є. Логістичний менеджмент. Теоретичні основи: навчально – методичний посібник / О.Є. Шандрівська, В.В. Кузяк, Н.І. Хтей – Л.: НУ «Львівська політехніка», 2020. – 195 с.
38. Щербина В.В., Борщенко О.В. Оцінка ефективності складської логістики підприємств. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. 2019. Вип. 4. С. 38–48.
39. Янковий, О., Горлова, О., & Орленко, О. (2023). Моделі управління інформаційними потоками логістичних бізнес-процесів на

підприємстві. Економіка та суспільство, (58). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-65>.

40. Bach, Christoph & Suliková, Rozálie.(2019) Competence Development in Theory and Practice: Competence, Meta-Competence, Transfer Competence and Competence Development in Their Systematic Context. [Text] // Management. 14. P. 289-304. URL: DOI 10.26493/1854-4231.14.289-304.

41. FM Logistic Україна. Професійний розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fmlogistic.com.ua/Kar-era>.

Додатки

Додаток А

Таблиця 1

Теоретичні підходи до сутності поняття «ефективність»

Автор	Поняття
Сурмін Ю. П.	Ефективність – показник успішності функціонування системи для досягнення встановлених цілей [81]
Орлов П. А.	Ефективність – співвідношення результату або ефекту будь-якої діяльності і витрат, пов'язаних з її виконанням. Причому це може бути як співвідношення результату і витрат, так і співвідношення і результатів діяльності [63]
Нусінов В. Я., Турило А. М., Темченко А. Г.	Ефективність є результативність, тобто результат діяльності (ефект), який одержує суспільство, підприємство або окрема людина на одиницю використаних (чи застосованих) ресурсів [52]
Лямець В. І., Тевяшев А. Д.	Ефективність – це не просто властивість операції (процесу функціонування системи), що відбивається в її здатності давати певний ефект, а дієвість такої здатності, тобто результативність, співвіднесена з ресурсними витратами [24]
Сініцина Т. А.	Ефективність – це співвідношення ефекту та витрат на його здійснення [26]
Устенко О. Л.	Ефективність являє собою комплексне вираження кінцевих результатів використання засобів виробництва та робочої сили за певний період часу [13]
Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С.	Ефективність – це складна категорія, що характеризується результативністю роботи підприємства та рентабельністю його капіталу, ресурсів або продукції [21]
Друкер П. Ф.	Ефективність – це наслідок того, що «правильно створюються потрібні речі» [19]

Джерело: узагальнено за авторами [---].

Додаток А1

Таблиця 2

Визначення логістичної системи

Автор	Визначення
Кальченко А.Г.	Організаційно-управлінський механізм координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, що беруть участь в управлінні матеріальним потоком
Леншин И.А.	Спеціально організована інтеграція логістичних елементів (ланок) у межах певної економічної системи для оптимізації процесів трансформації матеріального потоку
Родніков А.Н.	Адаптивна система із зворотними зв'язками, яка виконує ті чи інші логістичні функції (операції), складається із підсистем і має розвинуті внутрішньосистемні зв'язки та зв'язки із зовнішнім середовищем
Пономарьова Ю.В.	Складна система, що складається із сукупності елементів, так званих ланок логістичної системи, між якими встановлені певні функціональні зв'язки і відношення
Сумець А.М.	Адаптована (самоналагоджувана та самоорганізована) система з оберненим зв'язком, що виконує логістичні функції та логістичні операції і складається, зазвичай, із декількох систем та має розвинуті зв'язки із зовнішнім середовищем
Сергеев В.І.	Логістична система — це складна організаційно завершена (структурована) економічна система, що складається з взаємозалежних у єдиному процесі управління матеріальними і супутніми їм потоками елементів — ланок, сукупність яких, межі і задачі функціонування об'єднані внутрішніми цілями організації бізнесу і (або) зовнішніми цілями

Додаток А2

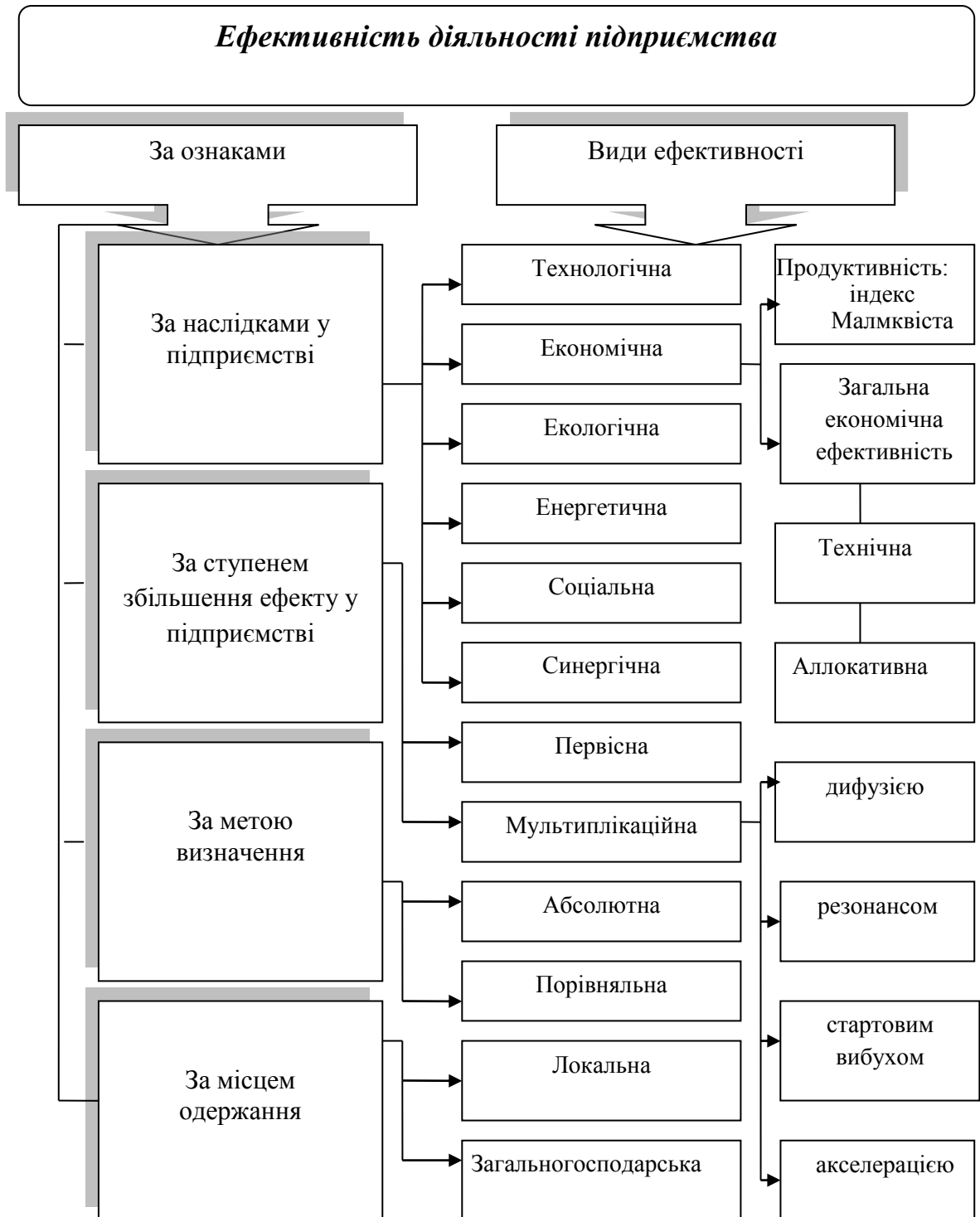

Рис. 1. Види ефективності діяльності підприємства

Джерело: побудовано за джерелом [73, 80].

Додаток А3

Рис. 2. Чинники зростання ефективності діяльності підприємства

Джерело: побудовано за джерелом [7].

Додаток Б

Таблиця 3

Показники ліквідності ТОВ «Альфа-Ком»

Показники	Норматив	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р. (+/-)
1. Загальний коефіцієнт покриття	>1	1,38	0,42	1,82	0,56
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0,5	0,56	0,33	0,99	0,43
3. Коефіцієнт незалежної ліквідності	>0,5	0,11	0,01	0,28	0,17
4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	-	-	0,27	0,27
5. Частка оборотних активів в загальній сумі активів	за планом	0,18	0,13	0,22	0,04
6. Частка виробничих запасів в оборотних активах	>0,5	0,28	0,29	0,22	-0,06

Джерело: складено автором за даними підприємства.

Додаток Б1

Таблиця 4

**Оцінка розвитку цифрової економіки у
ТОП -10 найбільших логістичних компаній України за 2019 р.**

Назва логістичної компанії	Доступ до інтернету;	Цифрові навички персоналу	Використання цифрових технологій бізнесом	Цифрові публічні послуги;	Доступ до інформаційних ресурсів
1. KÜHNLE + NAGEL	10	10	10	10	10
2. DSV LOGISTICS	10	10	10	10	10
3. FM LOGISTICS УКРАЇНА	10	10	10	10	10
4. RABEN	10	9	9	9	9
5. EKOL UKRAINE	10	9	9	9	9
6. ZAMMLER	10	9	9	9	9
7. PAKLINE LOGISTICS	10	9	9	9	9
8. UVK	10	9	9	9	9
9. ЛОГІСТИК-ПЛЮС	10	9	9	9	9
10. DB SHENKER УКРАЇНА	10	9	9	9	9

Джерело: : складено автором на основі даних підприємств.

Додаток В

Таблиця 5

SWOT – аналіз переваг та загроз для ТОВ «АЛЬФА-КОМ»

<p>Внутрішнє середовище</p> <p>Зовнішнє середовище</p>	<p>Сильні сторони S</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стабільний попит на продукцію. 2. Висока кваліфікація управлінського персоналу. 3. Достатня сировинна база. 4. Хороша мотивація персоналу. 5. Ціни доступніші ніж у конкурентів. 6. Високий контроль якості продукції. 7. Використання найсучаснішої техніки та технології виробництва. 	<p>Слабкі сторони W</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неповне використання виробничих потужностей. 2. Зростання витрат на енергоресурси. 3. Певна циклічність діяльності, нерівномірність отримання прибутків. 4. Відсутність структур та підрозділів з маркетингу.
<p>Можливості O</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення асортименту продукції. 2. Збільшення прибутковості підприємства. 3. Залучення найновітнішої техніки. 4. Нарощування товарообігу. 5. Державна підтримка. 	<p>Очікування S+O</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Широкий асортимент продукції буде сприяти виходу на нові ринку. 2. Застосування прогресивних форм та систем оплати праці. 3. Оволодіння найсучаснішими видами виробництв, технологій. 4. Підвищення державної підтримки. 	<p>Очікування W+O</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диверсифікація виробництва. 2. Активна участь маркетингу у ціноутворенні та просуванні на ринку. 3. Спрямування інвестицій на розвиток продукції тваринництва.
<p>Загрози T</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значна кількість конкурентів. 2. Політична нестабільність. 3. Несприятлива економічна ситуація в державі. 4. Підвищення загального рівня цін на сировину. 	<p>Очікування S+T</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диференціація діяльності. 2. Поліпшення умов праці. 3. Поліпшення та розвиток систем матеріального та морального стимулювання праці. 4. Застаріле устаткування спричинює більші затрати сировини. 	<p>Очікування W+N</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Несприятлива політика може призвести до виходу з галузі. 2. Оптимізація обсягу випуску продукції. 3. Низький рівень заробітної плати буде сприяти подальшому скороченню на підприємствах професійних працівників. 4. Оптимізувати кадровий склад.

Додаток В1

Таблиця 6

SPACE-аналіз ТОВ «АЛЬФА-КОМ»

Внутрішня стратегічна позиція					Зовнішня стратегічна позиція				
<i>Економічний потенціал (EP)</i>					<i>Стабільність середовища (ES)</i>				
Фактори	Показник	Оцінка	Вага	Σ оцінка	Фактори	Показник	Оцінка	Вага	Σ оцінка
1	Норма прибутку	7	0,34	2,38	1	Темпи зростання	6	0,36	2,16
2	Виробничі витрати	8	0,26	2,08	2	Вплив іноземного капіталу на розвиток галузі	5	0,18	0,9
3	Рентабельність вкладеного капіталу	6	0,23	1,38	3	Вплив НТП на розвиток галузі	8	0,35	2,8
4	Рентабельність інвестицій	6	0,17	1,02	4	Ступінь впливу держави на галузь	8	0,11	0,88
Усього				6,86	Усього				6,74
<i>Конкурентні переваги (CA)</i>					<i>Привабливість галузі (IS)</i>				
Фактори	Показник	Оцінка	Вага	Σ оцінка	Фактори	Показник	Оцінка	Вага	Σ оцінка
1	Структура асортименту продукції	7	0,40	2,8	1	Рівень конкуренції	7	0,28	1,96
2	Цінова політика	6	0,22	1,32	2	Загальна привабливість галузі	8	0,32	2,56
3	Рівень розвитку маркетингу	5	0,18	0,9	3	Залежність розвитку галузі від кон'юнктури ринку	5	0,18	0,9
4	Рівень якості продукції	6	0,20	1,2	4	Стадія життєвого циклу галузі	7	0,22	1,54
Усього				6,22	Усього				6,96

Джерело: власні дослідження

Додаток В2

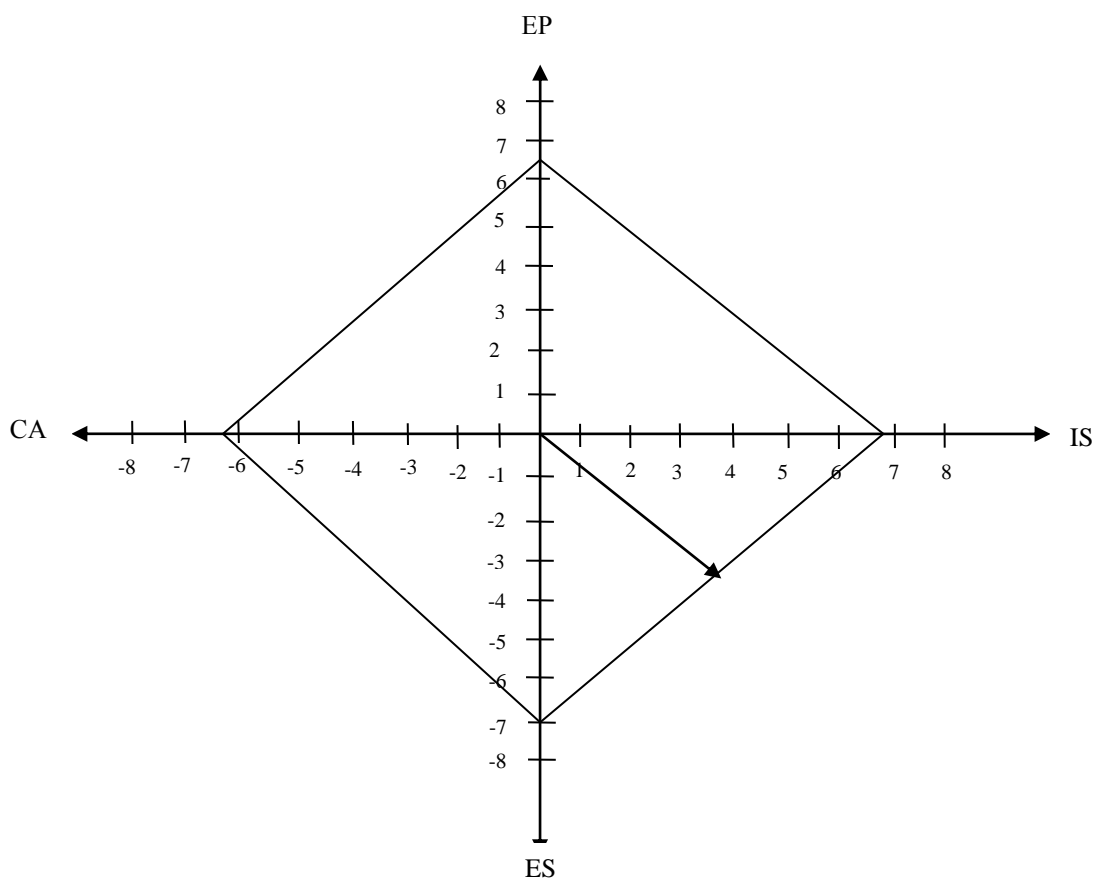

Рис. 3. Визначення виду стратегії для розвитку ТОВ «Альфа-Ком» в системі координат SPACE

Додаток В3

Таблиця 7

Матриця парних коефіцієнтів регресії

	y	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄
y	*	0,4634	0,6420	0,4764	0,5350
x ₁		*	0,2449	0,4470	0,7229
x ₂			*	0,5850	0,6703
x ₃				*	0,6469
x ₄					*

Джерело: власні розрахунки.

Додаток В4

Таблиця 8

Результати багатofакторного кореляційно-регресійного аналізу
собівартості

1. Коефіцієнт регресії, a_i	2. Середня помилка коефіцієнта регресії, G	3. Середнє квадратичне відхилення, b
$a_0=6,2437$ $a_4=0,4855$ $a_3=0,0427$ $a_2=0,2788$ $a_1=0,2027$	$G_{a0}=5,7031$ $G_{a4}=1,1189$ $G_{a3}=0,4349$ $G_{a2}=0,2372$ $G_{a1}=0,2464$	$b_y=5,9954$ $b_{x4}=4,5888$ $b_{x3}=7,3788$ $b_{x2}=15,7153$ $b_{x1}=1$
4. Парний коефіцієнт кореляції R_{yx}	5. β – коефіцієнт, β_i	6. Коефіцієнт еластичності, E_i
$r_{yx4}=0,5350$ $r_{yx3}=0,4764$ $r_{yx2}=0,6420$ $r_{yx1}=0,4634$	$\beta_4=-0,3716$ $\beta_3=0,0526$ $\beta_2=0,7307$ $\beta_1=0,5296$	$E_4=-0,1938$ $E_3=0,0412$ $E_2=0,4076$ $E_1=0,3180$
7. Загальний коефіцієнт кореляції, R	9. Загальний коефіцієнт детермінації, R^2	
$R = 0,7353$	$R^2 = 0,5407$	

Джерело: власні розрахунки.

Додаток В5

Таблиця 9

Розкладання загального об'єму варіації за факторами кореляційно-
регресійного аналізу логістичної діяльності ТОВ «Альфа-Ком»

№ п.п.	Фактори	Парні коефіцієнти кореляції, R_{yx}	β - коефіцієнти	Добуток, % $r_{yx_i} \cdot \beta_i \cdot 100\%$
1	x_1 – використання цифрових технологій бізнесом;	0,4634	0,5296	24,54
2	x_2 – цифрові навички персоналу;	0,6420	0,7307	46,91
3	x_3 – комплексний показник надійності (ефективності) логістичної системи;	0,4764	0,0526	2,50
4	x_4 – інтегральний показник надійності (ефективності) логістичної системи.	0,5350	-0,3716	-19,88
Разом	-	-	-	54,07

Джерело: власні розрахунки.